

Ναυπάκτου Ιερόθεος: Η ολοκλήρωση του ανολοκλήρωτου της Επανάστασης του 1821

/ [Ελλάδα 1821 - 2021](#)

Στην παρουσίαση του βιβλίου του Γιώργου Καραμπελιά με τίτλο: «1821-2021, Ρέκβιεμ ή Αναγέννηση;» παρέστη -προσκεκλημένος του συγγραφέως- ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, ο οποίος και καταθέτει δημοσίως την βιβλιοκριτική του, τονίζοντας ότι ο Γιώργος Καραμπελιάς είναι ίσως ο μόνος Έλληνας, που ασχολήθηκε σε βάθος για την επέτειο των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821 σε τέτοιο ιστορικό μέγεθος και με τέτοια επιμονή για πολλά χρόνια. «Και αυτό δεν το έκανε γράφοντας εκθέσεις ιδεών, αλλά με συγκροτημένο τεκμηριωμένο λόγο και ολοκληρωμένη γραφή, με στέρρη σκέψη και κυρίως με ανάλυση των γεγο-νότων και επίκληση έπιχειρημάτων από ιστορικές έρευνες άλλων ιστορικών.

Διαβάστε την βιβλιοκριτική:

Εύχαριστῶ γιά τήν πρόσκληση νά παραστῶ στήν σημερινή παρουσίαση τοῦ νέου βιβλίου τοῦ Γιώργου Καραμπελιά, καί νά εἶμαι ἕνας ἀπό τούς παρου-σιαστές του.

Ο τίτλος του νέου βιβλίου του Γιώργου Καραμπελιᾶ «1821-2021, Ρέκβιεμ ἢ Ἀναγέννηση;» περικλείει ὅλο τό περιεχόμενό του. Δέν εἶναι εὐκολο νά παρουσιάση κανεῖς μέ ἓνα μικρό τίτλο τριῶν λέξεων καί δύο ἀριθμῶν τό περιεχόμενο περίπου 350 πυκνῶν σελίδων, μεγάλου μεγέ-θους. Αὐτό ἔγινε κατορθωτό ἀπό τά χαρί-σματα τοῦ συγγραφέα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ καί δεί-χνει τίς ἱκα-νότητές του.

Διάβασα μεγάλο μέρος τοῦ βιβλίου, ἀνάλογα μέ τά ὅσα μέ ἐνδιέ-φεραν, καί κατέληξα σέ μερικές ἐντυπώσεις τίς ὁποῖες κατα-γράφω, μέ τήν αἴσθηση ὅτι ἴσως ἀδικήσω τόσο τό βιβλίό ὅσο καί τόν συγγραφέα του.

1. Κατ' ἀρχάς σημειώνω ὅτι ὁ Γιώργος Καραμπελιᾶς εἶναι ἴσως ὁ μόνος Ἕλληνας πού ἀσχολήθηκε σέ βάθος γιά τήν ἐπέτειο τῶν 200 χρόνων ἀπό τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 σέ τέτοιο ἱστορικό μέγεθος καί μέ τέτοια ἐπιμονή γιά πολλά χρόνια. Καί αὐτό δέν τό ἔκανε γράφοντας ἐκθέσεις ἰδεῶν, ἀλλά μέ συγκροτημένο τεκμηριωμένο λόγο καί ὁλοκληρωμένη γραφή, μέ στέρρη σκέψη καί κυρίως μέ ἀνάλυση τῶν γεγο-νότων καί ἐπίκληση ἐπιχειρημάτων ἀπό ἱστορικές ἔρευνες ἄλλων ἱστορικῶν.

Ὅταν κανεῖς ἀναλύει τέτοια ἱστορικά γεγονότα μέσα ἀπό ἰдео-λογικά ἐπι-χειρήματα καί πρόχειρους στοχασμούς δείχνει τό ἐπί-πεδο τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου καί τήν ἔλλειψη σεβασμοῦ τόσο στά γεγο-νότα πού ὑποτίθεται ἐκθέτει ὅσο καί στούς ἀναγνῶστες στούς ὁποίους ἀναφέρεται.

Ὁ Γιώργος Καραμπελιᾶς ἔχει ἐκδώσει πολλά βιβλία γιά νά τιμήσῃ τήν ἐπέτειο αὐτή. Θά ἀναφέρω μερικά ἀπό αὐτά τά πιά χαρακτη-ριστικά.

Ἀρχίζει ἀπό τό 1204, πού ἔγινε ἡ πτώση τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτο-κρατορίας στούς Φράγκους, ὅποτε ἄρχισε ἡ Φραγκοκρατία, μέ τό βιβλίό του «ἡ διαμόρφωση τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ α' τόμος 1204». Συνέχισε καί μέ ἄλλα βιβλία, ὅπως «Ἡ διαμόρφωση τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ β' τόμος 1821», «Κοινωνικές συγκρούσεις καί διαφωτισμός στήν προεπαναστατική Σμύρνη», «Ἡ ἀνολοκλή-ρωτη Ἐπανάσταση τοῦ Ρήγα» πού εἶναι καί βραβεῖο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, «Συνωστισμένες στό Ζάλογγο, Σουλιῶτες», «Ἐκκλησία καί γένος ἐν αἰχμαλωσίᾳ», «Ἡ Φιλική Ἐταιρεία» καί τό παρουσιαζόμενο σήμερα βιβλίό «1821-2021, Ρέκβιεμ ἢ Ἀναγέννηση;».

Φαίνεται ὅτι ἀσχολεῖται ἐνδελεχῶς μέ τήν περίοδο ἀπό τό 1204 πού τό Γένος μας ὑποδουλώθηκε στούς Φράγκους μέ τήν Φραγκο-κρατία, τήν περίοδο ἀπό τό 1453 πού εἶναι ἡ Τουρ-κοκρατία καί τήν περίοδο ἀπό τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 μέχρι σήμερα. Διατρέχει ὅλη αὐτήν τήν περίοδο μέ ὀξύτατη κριτική στούς ἔθνοα-ποδομητές, μέ ἐπιχειρήματα παραπέμποντας σέ βιβλία ἱστορικῶν καί μέ συμπε-ρά-σματα καί συνθετικές ἀπόψεις πού τόν καθιστοῦν κάτοχο ὅλης τῆς

ιστορικής γνώσης, αλλά και μέ προτάσεις για τό μέλλον.

Μέσα σέ αὐτήν τήν προοπτική ἐντάσσω καί τό βιβλίο του «Ἡ ἀποστασία τῶν διανοουμένων», μέ τό ὁποῖο ἀσκεῖ σοβαρή καί ὀξεία κριτική στήν «ἐθνοαπο-δομητική ιστοριογραφία». Μέσα στά κεφάλαια αὐτοῦ τοῦ βιβλίου θά βρῇ κανεῖς σημαντικές ἀναφορές στήν Ἐπανά-σταση τοῦ 1821, ὅπως γιά παράδειγμα «τά δάνεια τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ '21». Μεταξύ τῶν ἄλλων κρίνει, μέ χρήση τῆς βιβλιο-γραφίας καί τοῦ ἰσχυροῦ μυαλοῦ του, τίς ἀπόψεις τοῦ Στέλιου Ράμφου γιά τήν συσχέτιση τῆς Ἑλληνικῆς κρίσης μέ τήν μή ἀποδοχή τοῦ «προτε-σταντικοῦ χρόνου», καί γιά τήν λύση πού εἶναι ἡ κατε-δάφιση τοῦ ἑλλη-νορθοδόξου κοσμο-συστήματος καί ἡ ἐσπευσμένη προσχώ-ρηση στό προ-τεσταντικό κοσμοεἶδωλο τοῦ εὐρωπαϊκοῦ βορρά καί τῆς Ἀμερικῆς. Ὅπως, ἐπίσης, κρίνει καί τίς ἀπόψεις τοῦ Χρήστου Γιανναρά περί «νεο-οθωμανισμοῦ» μέσω τῆς «οἰκουμενικότητος τοῦ ἑλληνισμοῦ» καί «τῆς περιφρόνησης πρός τό ἑλληνικό ἔθνος καί κράτος».

Ὁ Γιώργος Καραμπελιάς εἶναι ἓνας σύγχρονος Ἕλληνας πού ἀποδέχεται τήν διαχρονική παράδοση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καί μέ τήν Ρωμηοσύνη, ἅν καί δέν ἀσχολεῖται ἐμφανῶς μέ αὐτήν, ἀναγνωρίζει ὅμως τό Βυζάντιο καί τήν Τουρκοκρατία ὡς ἄμεσο πρόγονο τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων, χαίρεται γιά τήν συγκρότηση τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους, παρά τίς διχό-νιες καί τά ἐλαττώματα καί προσβλέπει στόν ὑγιή κοσμο-πολίτικο Ἑλληνισμό.

2. Ἐπειδή μέ ἐνδιαφέρει ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖον κάποιος γράφει γιά ἱστορικά θέματα, γι' αὐτό διάβασα πρόσφατα ἓνα βιβλίο τῆς καθηγήτριας Ἑλπί-δας Βόγλη μέ τίτλο «Τί πρέπει νά γνωρίζει ὁ ἱστορικός γιά τήν ἐπι-στήμη καί τό ἐπάγγελμα του;» Μεταξύ τῶν ἄλλων διάβασα καί τά σχετικά μέ τήν ἱστορική ἔρευνα καί τήν καταγραφή της καί γιά τούς κανόνες πού τήν διέπει. Ὅπως κάθε ἐπιστήμη, ἔτσι καί ἡ ἐπιστήμη τῆς ἱστορίας διακρίνεται ἀπό τίς κατάλληλες προϋποθέσεις.

Ἡ ἱστορία ἀναγνωρίσθηκε ὡς ἐπιστήμη στίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰῶνα, καί εἶναι φυσικό ὅτι πρέπει νά διακρίνη κανεῖς τήν «ἐπιστη-μονική ἱστορία» ἀπό τίς «ἐρασιτεχνικές μορφές της».

Ὁ ἐπιστήμων ἱστορικός «δέν γράφει τήν ἱστορία ἀπό τήν φαν-τασία του, ἀλλά μέ βάση τίς πηγές του».

Τί, ὅμως, εἶναι οἱ πηγές τοῦ ἐπιστήμονος ἱστορικοῦ; Κατά τόν Ντυφώ καί τόν Μαζουέλ πηγές εἶναι «τό σύνολο τῶν ἰχνῶν πού ἔχουν ἀφήσει οἱ φορεῖς τῆς δράσης στό παρελθόν καί πάνω στά ὁποῖα ὁ ἐρευνητής στηρίζει τή δουλειά του». Πρόκειται γιά ἔγγρα-φα, κείμενα, ἐπιγραφές, εἰκόνες, διατροφικά κατάλοιπα,

τοπωνύμια, χάρτες, έφημε-ρί-δες, μνημεΐα, νομίσματα, προφορικές μαρτυρίες και κάθε άλλου είδους γραπτά ή μή γραπτά ντοκουμέντα.

Έπειδή γίνεται λόγος για τις πηγές του ιστορικού που είναι το υλικό της έρευνάς του, πρέπει να σημειωθεί ότι οι πηγές χωρίζονται σε «πρωτογενείς», που είναι ή πρώτη ύλη της ιστορίας», ήτοι το Αρχείο των Αγωνιστών, ή αλληλογρα-φία μεταξύ τους, και σε «δευτερογενείς» πηγές που είναι κάθε προσέγγιση στα ιστορικά γεγονότα που προσεγγίζονται από μεταγενέστερους ιστορικούς.

Φυσικά, ο ιστορικός πρέπει να διαθέτη την ικανότητα και την πείρα να κάνει «φιλολογική κριτική των πηγών», δηλαδή ο ιστορικός δεν πρέπει να κρίνει αυθαίρετα και υπο-κει-μενικά το παρελθόν, αλλά να αντιληφθεί αυτό που συνέβη. Πρέπει να γίνει «συστηματική παραπομπή για τεκμηρίωση του ιστο-ρικού γεγονότος». Πρέπει να προσέχη ιδιαίτερα στον τρόπο της κρίσεως των γεγονότων γιατί «κάθε θεωρητικός συλλογισμός άχρηστος», εισάγει την υπο-κειμε-νικότητα, ή οποία διαστρέφει τα γεγονότα.

Το πραγματικό πρόβλημα του ιστορικού είναι να αναζητήσει τρόπους που θα του επέτρεψουν να διαχειριστή την γνώση του, δηλαδή να αξιοποιήσει τα «κομμάτια» του πάζλ, που έχει στην διάθεσή του.

Ο έπιστήμονας ιστορικός γνωρίζει καλά ότι υπάρχει μία ιδιαίτερη πορεία από την έρευνα και την «ανακάλυψη» των γεγο-νότων στην ιστορική συγγρα-φή. Υφίστανται οι κίνδυνοι να γράφη κανείς μία ιστορία «ως συρραφή γεγο-νότων χωρίς νόημα» ή να γράφη ιστορία μέσα «από την προοπτική της προπαγάνδας», ή να γράφη μία «ιστορική μυθοπλασία», όταν τα γεγονότα χρησιμο-ποιούνται «για διακοσμητικό μόνο σκοπό». Επίσης, είναι απαραίτητο να γίνει μία «συστηματική όργάνωση των πληροφο-ριών» με την οποία εμπλουτίζει κανείς «τά τμήματα ενός δομη-μένου κειμένου».

Έτσι, ένας βασικός κανόνας ενός καλού ιστορικού είναι ότι βρίσκεται στο μέσον μεταξύ του σταδίου της έρευνας και της συγγραφής, και γι' αυτό γνωρίζει ότι από το μεγάλο πλήθος της έρευνάς του, θα χρησιμοποιήσει ένα τμήμα, ενώ τα υπόλοιπα στοι-χεΐα θα τον βοηθήσουν σιωπηλά να κατανοήσει το βάθος αυτού που μελετά.

Αυτό σημαίνει ότι όταν μετά που θα μελετήσει ο ιστορικός τις πηγές του, θα καταγράψει τα ιστορικά γεγονότα, ανασυν-θέτοντας το παρελθόν, αυτή ή ανασύνθεση «είναι κατάβαση συγκριτική». Δηλαδή, δεν μπορεί ο ιστορικός να μελετήσει σε βάθος μία δεδομένη έθνική ή τοπική κοινωνία σε κάποιο τμήμα του παρελθόντος, αν την απομονώσει από το ευρύτερο περιβάλλον της.

Έκανα αυτήν την μικρή αναφορά για να γίνει αντιληπτό ότι ή καταγραφή της

ιστορίας δέν μπορεί νά γίνη μέσα από άτομικές πεποιθήσεις καί ιδεολογίες, αλλά κατά τό μάλλον ἤ ἥττον ἀντι-κειμενικά, δηλαδή μετά ἀπό ἔρευνα στίς πηγές καί τήν συγγραφή κάτω ἀπό τήν ἀπαραίτητη γνώση καί χρήση τῶν ἰδιαιτέρων κανό-νων τῆς ἐπιστήμης τῆς ιστορίας.

Θεωρῶ ὅτι ὁ Γιώργος Καραμπελιάς, ἄν καί δέν ἀνήκη στόν κύκλο τῶν κατ' ἐπάγγελμα ἐπιστημόνων, ὅμως ἐργάζεται ἐπιστημονικά, χρησιμοποιεῖ τίς πηγές του καί καταγρά-φει τήν ἔρευνά του μέ κανόνες, καί δυνατά ἐπιχειρήματα, γι' αὐτό κρίνει καί τούς ἐθνομηδενιστές, οἱ ὁποῖοι γράφουν ἱστορία, κάτω ἀπό ἰδεολογικές ἀγκυλώσεις, πού γίνονται ἰδεοληπτικές.

3. Εἶναι φανερό ὅτι ὁ τίτλος τοῦ ἔργου «1821-2021 Ρέκβιεμ ἢ Ἀνα-γέννηση;» δείχνει τήν προβληματική τῶν σκέψεων τοῦ συγγραφέα του. Τόν ἀπασχολεῖ αὐτό τό ἱστορικό γεγονός, τό ἐντάσσει σέ ὅλη τήν ἱστορική διαδρομή τῶν Ἑλλήνων, πού προηγήθηκε τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καί ἀκολούθησε μετά ἀπό αὐτήν. Δέν παραμένει στό γεγονός τῆς ἐνάρξεως τῆς Ἐπαναστάσεως, ἀλλά βλέπει τά προηγηθέντα καί τά ἀκολουθή-σαντα γιά νά τό φωτίση στήν ὁλότητά του. Ἡ εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου καλύπτει ὅλη τήν γόνιμη καί δυναμική προοπτική του.

Ἡ ἐπέτειος ἐνός γεγονότος γίνεται ἤ ὡς μνημόσυνο ἤ ὡς αἰτία γιά μιᾶ ἀνα-γέννηση. Ὁ συγγραφεύς τοῦ παρόντος πονήματος ἐπιμένει στό δεύτερο σκέλος, δηλαδή τήν «ἀναγέννηση». Πρέπει κανεῖς νά δῇ ὅλα αὐτά τά γεγονότα μέσα ἀπό τήν προοπτική τῆς ἀναγεννή-σεως στήν σύγχρονη πραγματικότητα. Καί αὐτό εἶναι ἀπαραίτητο διότι πρέπει νά ἀναλυθῇ ἕνας ἱστορικός νόμος πού χαρακτηρίζεται ὡς «ἐτε-ρογονία τῶν σκοπῶν». Σύμφωνα μέ αὐτόν ἕνα γεγονός ἀρχίζει μέ ἄλλη προοπτική καί καταλήγει σέ ἄλλα ἀποτελέσματα, γονιμοποιεῖ ἄλλες θε-τι-κές ἢ ἀρνητικές καταστάσεις.

4. Εἶναι παρατηρημένο ὅτι κάθε ἱστορικός ἐρευνητής ἀναλύει τά γε-γο-νότα μέσα ἀπό διάφορες ὀπτικές γωνίες. Ἄλλοτε ἐπιλέγει νά συγκεκριμενοποιῇ τόν λόγο του σέ ἕνα ἐπί μέρους γεγονός, τό ὁποῖο ἀναλύει σέ βάθος διότι θέλει νά φωτίση τό ὑπόβαθρο τοῦ «ὅλου», καί ἄλλοτε παρουσιάζει τό «ὅλον» κατά τρόπον ἐπιφανειακό γιά νά δια-πιστώσῃ τά ἀποτελέσματα καί τίς ἐπιπτώσεις του στό κοινωνικό καί παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Ὁ Γιώργος Καραμπελιάς στό παρόν βιβλίο, ὅπως καί σέ ὅλα τά βιβλία του, χρησιμοποιεῖ σύνθετη μέθοδο, δηλαδή καί διατρέχει τά ἱστορικά γεγονότα σέ εὐθύγραμμο χρόνο, ἀπό τήν μάχη τοῦ Ματζικέρ τό 1071 μέχρι τό 2021, ἀλλά καί ἐπικεντρώνεται σέ ἐπί μέρους ἱστορικά γεγονότα τά ὁποῖα θέλει νά φωτίση σέ ἀναφορά πρός τό «ὅλον». Αὐτό σημαίνει ὅτι ἀναλύει μερικά «ἐπί μέρους» γεγονότα γιά νά δῇ τίς ἐσωτερικές ὑπόγειες δυνάμεις πού καθορίζουν τά

γεγονότα, καθώς επίσης περιγράφει τό «ὄλον» τοῦ ἱστοικοῦ γίγνεσθαι γιά νά δῇ τίς ἐπιπτώσεις καί νά τά ἐντάξῃ στό παρόν καί στό μέλλον τῆς ἱστορίας.

Τά ὀκτώ κεφάλαια τοῦ βιβλίου διατρέχουν μιά ἱστορία πάνω ἀπό 800 χρόνια καί παρουσιάζουν τίς ἐξῆς περιόδους: 1204 – 1821, 1821 – 1830, 1830 – 1909, 1909 – 1922, 1922 – 1940, 1940 – 1949, 1949 – 1974 καί 1974 – 2021.

Θεωρῶ ὅτι τό βιβλίο αὐτό εἶναι πολύ ἐπίκαιρο γιατί, ἐκτός τῶν ἄλλων ἤδη βρισκόμαστε στό τέλος τῆς ἐπετείου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανα-στάσεως, καί μέ τήν ἑναρξη τοῦ νέου ἔτος ἀρχίζει μιά ἄλλη θλιβερή ἐπέτειος τῶν ἑκατόν χρόνων ἀπό τήν τραγωδία τοῦ 1922, πού εἶναι ἡ χειρότερη τραγωδία γιά τόν Ἑλληνισμό ὡς Ρωμηοσύνη ἀπό τό 1453, πού ἔπese ἡ Βασιλεύουσα πόλη, ἡ πρωτεύουσα τῆς Χρι-στιανικῆς Ρω-μαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, γιά τό 1922 μετα-κινήθηκε ὅλος ὁ ἑλληνορθόδοξος πληθυσμός καί χάθηκαν ἱστορικές παραδό-σεις αἰώνων.

Ὅποτε τό βιβλίο αὐτό προσφέρει πολλά ἐρεθίσματα γιά προβλη-ματισμό, ὥστε νά μή συμπεριφερόμαστε ὡς ἀφελεῖς ἐορταστές, ὅπως γίνεται στά πανηγύρια μέ τήν μουσική, τόν χορό καί τό ποτό. Ἐννοῶ ὅτι πολλές φορές, ἂν δέν δοῦμε τήν ὁλότητα τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, μιάζουμε μέ χορευτές πού διασκεδάζουν κάτω ἀπό τήν ἐπίρεια τοῦ ἀλκοόλ καί τῶν παθῶν. Ὁ Γιώργος Καραμεπελιᾶς καί μέ τό ἔργο του αὐτό ἀποφεύγει αὐ-τόν τόν πει-ρασμό.

5. Συνέχεια τοῦ προηγουμένου εἶναι ὅτι ὁ συγγραφεύς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἐντοπίζει τίς διαφορές πλευρές τοῦ γεγονότος, σέ ἀντίθεση μέ ἄλλους πού ἀσχο-λοῦνται μονοδιάστατα. Ἄλλοι διατεί-νονται ὅτι ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 «παραμένει ἀνολοκλήρωτη παρά τούς μεγάλους καί κάποτε ὑπεράνθρωπους ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων», ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι, ἀφοῦ δέν ὀλο-κληρώθηκε «ἐδαφικά», τουλάχιστον νά ὀλοκληρωθῇ «ἱστορικά-πολιτι-σμικά, γεωπολιτικά, κρατικά», ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ Ἐπανάσταση «ἔχει ὀλοκληρωθεῖ» μέ τήν συγκρότηση ἑνός Ἑλληνικοῦ Κράτους, καί ἄλλοι «τήν θεωροῦν παντελῶς ἀποτυ-χημένη».

Ὁ συγγραφεύς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ φαίνεται νά ἀποδέχεται ὅτι ἡ Ἐπα-νάσταση τοῦ 1821, παρά τά λάθη πού ἔγιναν συνετέλεσε ἔστω στήν συγ-κρότηση τοῦ ἐλεύθερου ἀπό τόν Ὄθωμανικό ζυγό Ἑλληνικοῦ Κρά-τους, ἀλλά σέ ἐμᾶς ἐναπόκειται «νά ὀλοκληρώσουμε τήν ἐπανάσταση». Γιά τόν σκοπό αὐτόν «ὑπάρχουν ὀρισμένες προϋποθέσεις». Τίς κατα-γράφει συνοπτικά.

«Ἡ πρώτη μᾶς ὑποχρεώνει νά στηριχθοῦμε ἀποφασιστικά στή μακρά ἱστορική μας διαδρομή καί τόν πολιτισμό μας, διαδρομή πού ἀφορᾷ προεξόχως καί τήν ἄμεσα ψηλαφούμενη ἱστορική ἐμπειρία τῶν τελευταίων διακοσίων χρόνων. Ἡ δεύτερη ἐπιτάσσει νά ὀλοκληρώσουμε τόν ἐκσυγ-χρονισμό τῆς παράδοσής μας,

καταβάλλοντας τίς υπεράνθρωπες προσπάθειες πού άπαι-τοϋνται για τήν ανάταξη τών κρατικών όντοτήτων τοϋ ύπαρκτοϋ έλληνισμού, δηλαδή τής Έλλάδας καί τής Κύπρου. Ή τρίτη είναι ή αναφορά σέ ένα ευρύτερο όραμα, οίκουμενικοϋ χαρακτήρα, πού προσφέρει προοπτική καί κατευθυντι-κότητα στους άγώνες τοϋ παρόντος καί στήν όποία θά μπορούσε νά στρατευθεϊ αποτελεσματικά καί ή έλληνική Διασπορά».

Διαβάζοντας κανείς προσεκτικά τό βιβλίο αυτό διακρίνει όλη τήν σκέψη τοϋ συγγραφέως του, δηλαδή άφ' ενός μέν τήν κριτική τών γεγονότων άφ' έτέρου δέ τό όραμα καί τήν προοπτική για τό παρόν καί τό μέλλον.

Άσκει κριτική για τήν μή ολοκλήρωση τής μεγάλης ιδέας μέ τήν άπελευθέρωση τής Ίωνίας μέ πρωτεύουσα τήν Κωνσταντινούπολη καί τήν ένσωμάτωση τής Κύπρου στήν έλευθερωμένη Έλλάδα, καθώς επίσης για τήν ύφέρπουσα άπειλή έξαφάνισης πολιτιστικά αυτοϋ τοϋ έλευθέρου Κράτους.

Συγχρόνως, όμως, καταγράφει καί τό όραμά του για τήν ολοκλήρωση τοϋ έλευθέρου Έλληνικοϋ Κράτους άπό πλευράς πολιτιστικής καί γεωπολιτικής, μέ τήν ανάπτυξη τής πολιτιστικής συνέχειας τοϋ Κράτους άπό πλευράς γλώσσας, παράδοσης καί όρθόδοξης ιδιοπροσωπίας.

Αυτό σημαίνει ότι στήν όλη σκέψη τοϋ συγγραφέως ένυπάρχει καί ή κριτική τών διαφόρων άποτυχιών, λόγω πολλών διχασμών, αλλά καί τό όραμα για τήν μή έξαφάνιση άπό πλευράς πολιτιστικής καί ιδιοπροσωπείας τοϋ Έλληνικοϋ Κράτους, τό όποιο πρέπει νά διακρίνεται άπό τήν πεμπτουςία τοϋ Έλληνικοϋ Έθνους.

Φαίνεται καθαρά, ότι ό συγγραφεϋς τοϋ παρόντος πονήματος δέν γράφει ώσάν νά παρευρίσκεται έκστασιασμένος σέ έναν χορό, πού παίζουν διάφορα όργανα, αλλά γράφει νηφάλια, αναλύει καί κρίνει συνθετικά, σύμφωνα μέ τήν πάγια τακτική του νά βλέπη τά θέματα στό παρόν μέσα άπό παραγωγικό καί συνθετικό τρόπο. Όπότε, σέ αντίθεση μέ αυτούς πού σκέπτονται «"μικρά" για τό παρόν, μεγαλόσχημα για τό παρελθόν καί νεφελωδώς για τό μέλλον», δέν κάνει άπλώς ιστορία τοϋ παρελθόντος, ούτε κομπάζει για τό παρόν, αλλά δημιουργεί προϋποθέσεις μελ-λον-τικής επαναστατικής αναγεννήσεως.

6. Άν θά πρέπει νά κάνω κάποιες κριτικές έπισημάνσεις, μετά τήν ανάγνωση τών περιεχομένων τοῦ βιβλίου, τῆς Εἰσαγωγῆς καί διαφόρων κεφαλαίων πού μέ ἐνδιέφεραν, θά μπορούσα νά πῶ ὅτι ὁ Γιώργος Καρα-μπελιᾶς εἶναι ἐρευνητής τῆς ἱστορίας καί συνθετικός, εἶναι ἱστορικός καί γεωπολιτικός, βλέπει τά πράγματα μέσα ἀπό «τήν δια-χρονία» τοῦ γένους μας, ἀλλά καί ἀπό τήν «συγχρονία» τοῦ ρεαλισμοῦ.

Ὁ ἴδιος παίρνει σαφεῖς ἀποστάσεις ἀπό αὐτούς πού «ἐπιδόθηκαν σέ μία συστηματική κατεδάφιση τῆς ἐγχώριας παράδοσης, ἐμπόδιο, ὅπως πίστευαν, στήν ταχύτερη ἐνσωμάτωση σέ μία φαντασιακή καί φανταστική ἐνοποιημένη Εὐρώπη». Τέτοιες ἀπόψεις τίς χαρακτηρίζει ὡς «ἐλληνικές ἐλίτ», ὡς «κυ-ρίαρ-χες ἐθνομηδενιστικές ἐλίτ», πού κατασκεύασαν «ἕνα ἱστοριονομικό καί ἰδεολογικό ἀφήγημα κατάλληλο γιά ἕνα μικρό ἐξαρτημένο ἔθνος-κράτος, σέ πορεία στα-διακῆς ἔκλειψης: ἀπέρριπταν τήν ἱστορική του συνέχεια, λοιδοροῦσαν καί ἀπέκρυπταν τά προφανῆ καί ἰσχυρά στοιχεῖα τῆς ἰδιο-προσωπίας του – ὥστε νά μπορεῖ ἀπρόσκοπτα νά ἀποσυντεθεῖ σέ μία φανταστική ὑπερεθνική χοάνη».

Ἐν τέλει ὁ Γιώργος Καραμπελιᾶς καταγράφει τά ἱστορικά γεγο-νότα στήν ὁλό-τητά τους, τά ἀναλύει, τά σχολιάζει καί τά ἐντάσσει μέσα στό παρόν καί τό μέλλον, τά ἐξετάζει μέσα ἀπό τήν ἀναγέννηση καί ὄχι μέσα ἀπό ἕνα ὀδυνηρό μνημόσυνο οὔτε μέσα ἀπό ἐθνομηδενιστικές ἰδεοληψίες. Ἐπομένως, τόν εὐχαριστῶ γιά ὅλο αὐτό τό ἱστορικό καί ἐνθαρ-ρυντικό κοίταγμα τών γεγονότων πού συνέβησαν σέ αὐτόν τόν χῶρο πού βρισκόμαστε, ἀφοῦ τά βλέπει μέσα ἀπό τήν «διαχρονία», τήν «συγχρονία» καί τήν μελλοντική προοπτική. Εἶναι μιά ἀνα-γέννηση τοῦ μνημοσύνου.

Τελειώνοντας, θεωρῶ χρέος μου νά εὐχαριστήσω καί τήν γυναίκα του, τήν Χριστίνα Σταματοπούλου, ἡ ὁποία, ὅπως ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ἀνέλαβε «τό βάρος τῆς ἐπιμέλειας» τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, «ὅπως συμβαίνει μέ ὅλα του (μου) τά βιβλία». Συγχαρητήρια καί στούς δύο.